

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel.: +420 210 310 584

E-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

Názory občanů na drogy – květen 2015

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost, v15-05</i>
Realizátor:	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>11. – 18. 5. 2015</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1043</i>
Počet tazatelů:	<i>241</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem – kombinace rozhovoru PAPI a CAPI</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>OB.44, OB.48, OB.49</i>
Zveřejněno dne:	<i>1. července 2015</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

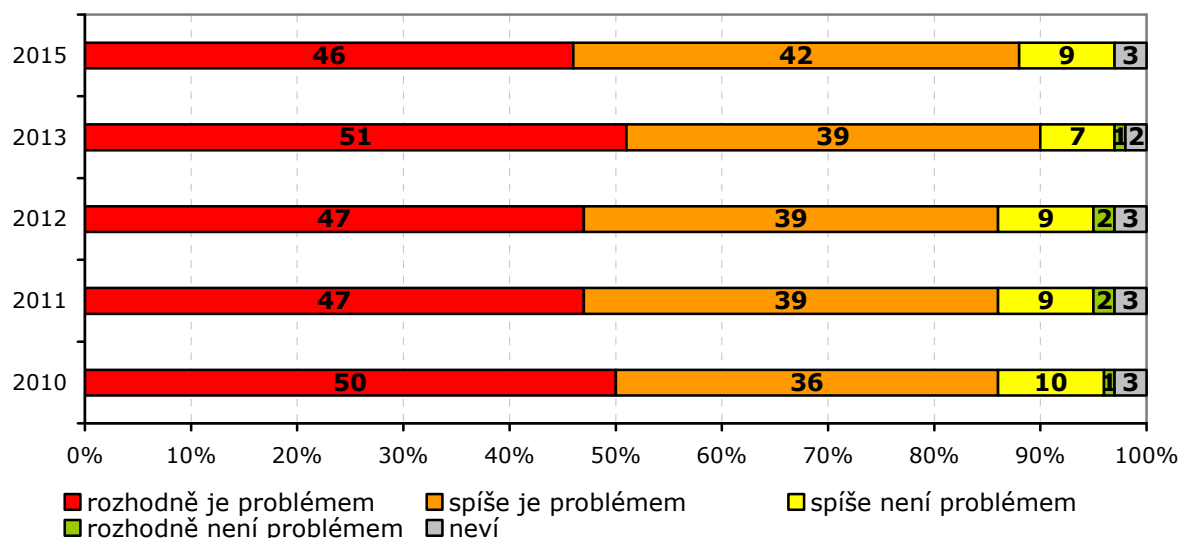
Květnové šetření CVVM se mimo jiné zaměřilo na problematiku drog a jejich vnímání českou veřejností. Výzkum v tomto ohledu zjišťoval, zda a nakolik občané považují současný stav užívání drog za problém jednak v České republice jako celku, jednak v místě jejich bydliště. Dále jsme se ptali na to, zda se drogové problematice dostatečně věnují příslušné instituce a zkoumány byly také postoje k některým otázkám souvisejícím s léčbou drogové závislosti a pomoci lidem závislým na drogách.

Z výsledků zachycených v grafech 1 a 2 je patrné, že z pohledu celé České republiky současnou situaci užívání drog naprostá většina dotázaných (88 %) vnímá jako problém, necelá polovina obyvatel je o tom dokonce přesvědčena rozhodně (46 %). Oproti tomu při hodnocení situace v místě svého bydliště vnímá drogovou situaci jako problém znatelně menší část české populace představující asi jednu polovinu (51 %), ačkoli i to představuje převažující názor vzhledem k 8 % nerozhodnutých. Pouze 9 % českých občanů užívání drog nevidí jako problém v rámci ČR, přibližně dvě pětiny (41 %) pak situaci takto hodnotí při pohledu na místo, kde žije (součty odpovědí „spíše není problémem“ a „rozhodně není problémem“). Oproti poslednímu šetření z května 2013 poklesl o

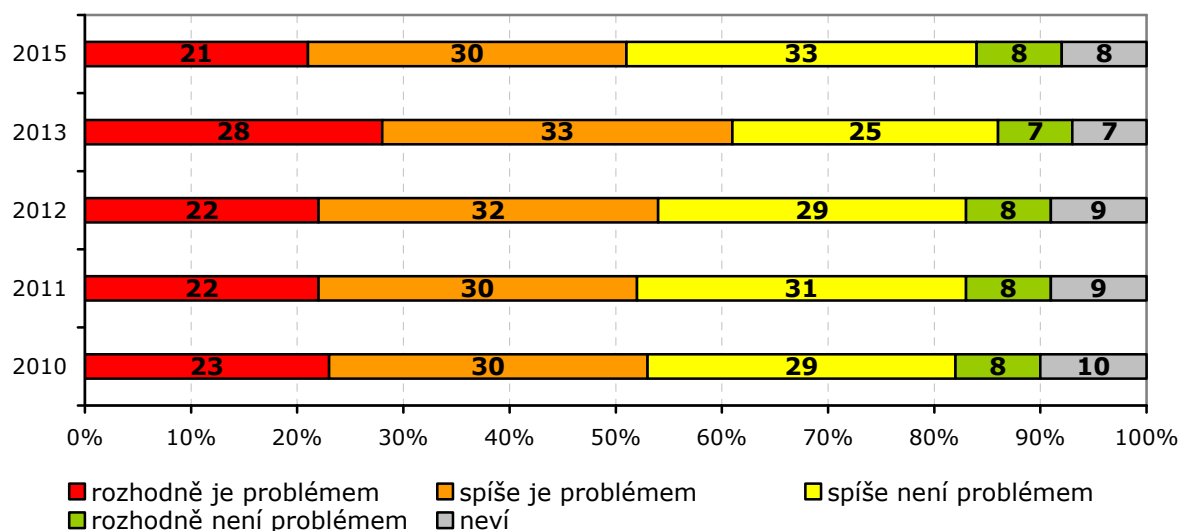
pět procentních bodů podíl těch, kdo užívání drog hodnotí rozhodně jako problém v rámci ČR. V případě místa bydliště pak v porovnání s rokem 2013 došlo k výraznému poklesu podílu těch, kdo na této úrovni hodnotí užívání drog jako problém (o deset procentních bodů, o sedm procentních bodů poklesl samotný podíl odpovědí „rozhodně je problémem“). Tím se ovšem toto hodnocení prakticky pouze vrátilo na svoji úroveň z let 2010 až 2012.

Graf 1: Představuje situace v užívání drog problém v České republice?¹

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 11. – 18. 5. 2015, 1043 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Graf 2: Představuje situace v užívání drog problém v místě bydliště?

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 11. – 18. 5. 2015, 1043 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

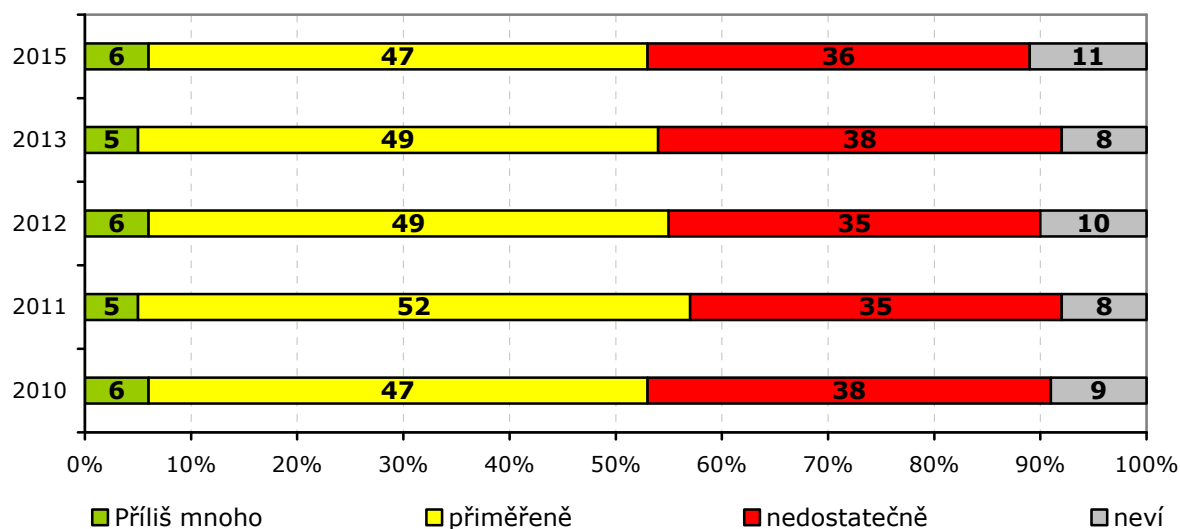
Pocit, že užívání drog představuje problém v rámci ČR i v místě bydliště sílí s rostoucím věkem. Poněkud méně dramaticky zejména situaci v rámci ČR pak

¹ Otázka: „Je nebo není podle Vás současná situace v užívání drog problémem a) v celé České republice, b) v místě Vašeho bydliště?“

hodnotí lidé, kteří mají osobní zkušenost s užíváním konopných drog nebo drog jako extáze, pervitin a heroin. Intenzita pocitu problémovosti užívání drog v rámci ČR i v místě bydliště rovněž klesá s rostoucí tolerancí konzumace konopných drog, případně drog jako extáze, pervitin a heroin.² Výrazně méně jako problém, pokud jde o místo bydliště, je užívání drog vnímáno dotázanými z obcí a měst do 2000 obyvatel. Regionálně je místní situace vnímána jako problémová častěji v Moravskoslezském kraji, naopak méně často ji takto hodnotí obyvatelé Vysočiny a Královéhradeckého kraje.

Pokud jde o pozornost a péči, kterou problematice užívání drog věnují příslušné instituce v České republice, necelá polovina (47 %) veřejnosti soudí, že je přiměřená, o málo více než třetina (36 %) ji má za nedostatečnou a 6 % ji naopak vnímá jako přehnanou. V tomto hodnocení nebyl od posledního šetření z roku 2013 zaznamenán žádný statisticky významný posun, přičemž aktuální výsledek je srovnatelný i s prvním výsledkem zjištěným měřením prostřednictvím této otázky v roce 2010.

Graf 3: Jak se instituce v ČR zabývají problémem užívání drog?³

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., *Naše společnost 11. – 18. 5. 2015, 1043 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.*

Pocit, že je péče věnovaná drogové problematice ze strany odpovědných institucí přiměřená, se nijak významně neliší podle pohlaví, mezigeneračně, ani z hlediska vzdělání. Poněkud častěji názor, že se instituce v České republice problémem užívání drog zabývají nedostatečně, zastávají lidé, kteří o užívání drog v rámci České republiky soudí, že „rozhodně je problémem“.

Údaje v grafu 4 znázorňují postoje veřejnosti k některým dílčím otázkám spojeným s problematikou drogově závislých. Z letošního šetření vyplývá, že v české společnosti nadále převažuje přesvědčení, že každý drogově závislý člověk má šanci se ze své závislosti vyléčit (61 %) a v souladu s tím také výrazná většina dotázaných souhlasí, aby drogově závislým lidem byla poskytována poradenská pomoc zdarma (73 %). Jen menšina lidí se ovšem

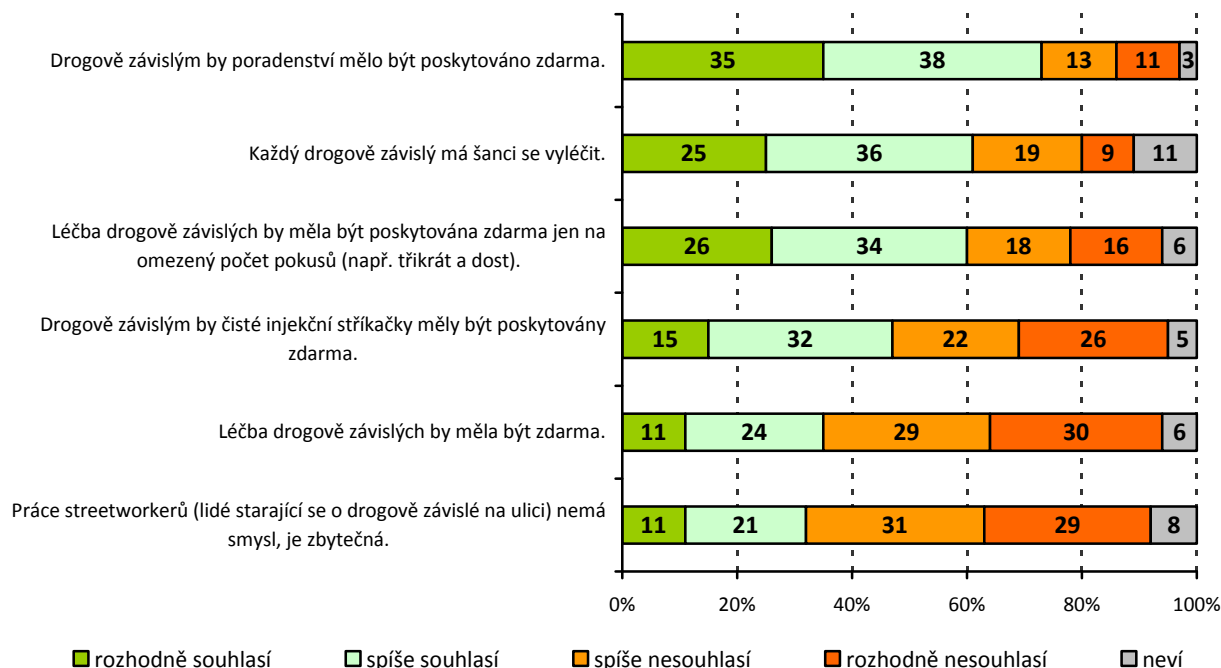
² Viz otázku ohledně morální přijatelnosti konzumace těchto látek ve zprávě CVVM „Postoj veřejnosti ke konzumaci vybraných návykových látek – květen 2015“ z 29. 6. 2015.

³ Otázka: „Podle Vašeho názoru, zabývají se instituce v České republice problémem užívání drog příliš mnoho, přiměřeně, nedostatečně?“

domnívá, že by měla být zdarma bez jakéhokoli omezení také léčba (35 %); většina naopak podporuje pouze limitovaný počet pokusů o léčbu drogové závislosti zdarma (60 %).

Jen třetina českých občanů (32 %) považuje za zbytečnou práci tzv. streetworkerů, větší část na úrovni tří pětin (60 %) v ní smysl shledává. Veřejnost je rozdělena v pohledu na to, zda by drogově závislým měly být zdarma poskytovány čisté injekční stříkačky (47 % je pro, 46 % proti).

Graf 4: Názory na některé aspekty problematiky drogově závislých⁴

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., *Naše společnost* 11. – 18. 5. 2015, 1043 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Tabulka 1: Souhlas/nesouhlas s výroky

	V/2009	V/2011	V/2013	V/2015
Drogově závislým by poradenství mělo být poskytováno zdarma.	76/20	73/23	76/20	73/24
Každý drogově závislý má šanci se vyléčit.	60/28	61/28	63/25	61/28
Léčba drogově závislých by měla být poskytována zdarma jen na omezený počet pokusů (např. třikrát a dost).	61/34	59/34	67/27	60/34
Drogově závislým by čisté injekční stříkačky měly být poskytovány zdarma.	46/48	43/50	47/46	47/46
Léčba drogově závislých by měla být zdarma.	30/66	32/63	31/64	35/59
Práce streetworkerů (lidé starající se o drogově závislé na ulici) nemá smysl, je zbytečná.	26/66	30/62	25/66	32/60

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., *Naše společnost*.

⁴ Otázka: „Souhlasíte či nesouhlasíte s následujícími výroky? a) Léčba drogově závislých by měla být zdarma. b) Práce streetworkerů (lidé starající se o drogově závislé na ulici) nemá smysl, je zbytečná. c) Léčba drogově závislých by měla být poskytována zdarma jen na omezený počet pokusů (např. třikrát a dost). d) Drogově závislým by čisté injekční stříkačky měly být poskytovány zdarma. e) Každý drogově závislý má šanci se vyléčit. f) Drogově závislým by poradenství mělo být poskytováno zdarma.“

Jak vyplývá z údajů v tabulce 1, která nabízí časové srovnání výsledků srovnatelných výzkumů od roku 2009, v porovnání s posledním šetřením z května 2013 mírně posílil názor, že práce tzv. streetworkerů je zbytečná (podíl souhlasu o sedm procentních bodů vzrostl, podíl nesouhlasu o šest procentních bodů poklesl) a že léčba drogově závislých by měla být zdarma (podíl souhlasu o čtyři procentní body vzrostl, podíl nesouhlasu o pět procentních bodů poklesl), naopak k určitému oslabení podpory došlo v případě výroků, že léčba drogově závislých by měla být poskytována zdarma jen na omezený počet pokusů (pokles podílu souhlasících a nárůst podílu nesouhlasu shodně o sedm procentních bodů) a že drogově závislým by poradenství mělo být poskytováno zdarma (nárůst podílu nesouhlasících o čtyři procentní body). Z dlouhodobějšího srovnání pak lze usuzovat, že názory na dané otázky se v čase mění pouze málo a že statisticky významné posuny nemají vesměs charakter vývojového trendu, ale drobných krátkodobých fluktuací, když všechny položky, u nichž došlo oproti roku 2013 ke statisticky významné změně, jsou statisticky víceméně srovnatelné s výsledky šetření z roku 2011.